

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2009 vyjádřená v základních běžných cenách byla 97 815,5 Kč. V roce 2010 se PZO zvýšila o 5,0 % na 102 673,7 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel především růst rostlinné produkce o 11,4 % (v důsledku navýšení cen jednotlivých komodit, hlavně obilovin). Živočišná produkce naopak poklesla o 3,4 %.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO snížila v roce 2010 proti roku 2009 o 7,7 %, z toho rostlinná produkce o 9,4 %, živočišná produkce o 6,3 %.

Rostlinná produkce se v roce 2009 podílela na PZO 52,3 %, v roce 2010 to bylo 55,5 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (36,7 % v roce 2009 a 43,2 % v roce 2010) a technické plodiny (26,0% v roce 2009 a 23,8 % v roce 2010). K velkému propadu došlo v roce 2010 u produkce lnu, která je v současnosti již téměř zanedbatelná.

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2009 na PZO v základních běžných cenách 43,3 %, v roce 2010 to bylo 39,9 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (38,1 % v roce 2009 a 45,0 % v roce 2010) a chov jatečných prasat (23,7 % v roce 2009 a 22,0 % v roce 2010). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,7 % v roce 2009 a 2,6 % v roce 2010. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné se na produkci podílely 1,7 % v roce 2009 a 2,0 % v roce 2010.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2009 podílela na PZO v tržních cenách 80,4 %, v roce 2010 to bylo 75,2 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 36,9 % v roce 2009 a 36,8 % v roce 2010. Mezispotřeba meziročně klesla o 1,9 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2009 činila 19 132,0 mil. Kč. V roce 2010 se zvýšila o 33,2 % na 25 489,4 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2009 ve výši 4 921,0 mil. Kč, a meziročně se zvýšila o 128,3 % na 11 234,8 mil. Kč v roce 2010.

Důchod z faktorů v roce 2009 činil 32 330,5 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 13,6 %, tudíž v roce 2010 byl 36 715,2 mil. Kč. V roce 2009 náhrady zaměstnancům činily 24 635,9 mil. Kč, v roce 2010 došlo v důsledku snížení placené pracovní síly k poklesu náhrad zaměstnancům o 2,6 % na 23 984,0 mil. Kč.

V roce 2010 došlo oproti minulému roku k mírnému zvýšení tvorby hrubého fixního kapitálu (0,5 %) z 11 701,2 mil. Kč na 11 763,8 mil. Kč.

V roce 2010 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2009 o 21,1 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2010 byl 98,8 %.

Hlavním důvodem výše uvedeného zvýšení byl nárůst průměrné reálné výrobní ceny rostlinné i živočišné produkce v roce 2010.

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR, jejich podíl na produkci v roce 2010 činil 24,0 %. Přestože objem produkce obilovin v cenách předchozího roku byl nižší o 11,8 %, reálné výrobní ceny se zvýšily o 50,5 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách vzrostl o 32,6 %. Podobná situace byla u olejnin, kde i přes snížení objemu produkce v cenách předchozího roku (-12,8 %) došlo při značném nárůstu reálných výrobních cen (+25,5 %) k navýšení objemu výroby v základních běžných cenách o 9,4 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2010 byla průměrná reálná výrobní cena o 24,0 % vyšší než v roce 2009 a při poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku (-9,0 %) celkově vzrostla reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 12,7 %.

U skotu, prasat a drůbeže došlo v roce 2010 k poklesu jak objemu produkce v cenách předchozího roku, tak i reálné hodnoty ve výrobních i základních cenách. Současně se snížila průměrná reálná výrobní cena u prasat (-7,7 %) a u drůbeže (-1,0 %). Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku byl v roce 2010 z důvodu snížení počtu dojnic pod úroveň roku 2009 (-3,7 %), ale podstatně se zvýšila reálná cena (+20,0 %) a reálná hodnota produkce ve výrobních a základních cenách (+15,5 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce v základních cenách poklesla o 2,3 %.

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se snížil o 11,8 %, reálná hodnota produkce v základních cenách stoupla o 6,2 % z důvodu zvýšení reálné výrobní ceny o 21,7 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla jen mírně pod úrovní roku 2009. Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2010 došlo k nárůstu reálné hodnoty o 34,8 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+1,5 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, zvýšila o 131,0 %. I přes zvýšení ostatních daní na výrobu (+9,1 % v reálných hodnotách) a snížení ostatních dotací na výrobu (-5,3 %) došlo k nárůstu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 14,9 %. Objem vstupu pracovní síly do zemědělství byl v roce 2010 oproti předchozímu roku nižší o 5,1 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2009 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 76,2 %, v roce 2010 to bylo 65,3 %. V roce 2010 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 1,5 % nižší než v roce 2009 a čistý provozní přebytek se zvýšil o 67,4 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se zvýšil v roce 2010 v reálné hodnotě o 174,8 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, stoupl v roce 2010 o 176,3 %.